

NATUURPLAKBOEK NUMMER 319

Tekst en foto : JO-han Opsomer – 01 februari 2014

Boekenutjes zei mij grootvader, en hij prutste met zijn kalkerige nagels het bruine velletje er af en stak het kleinoed in zijn mond. Het ging mij beter af met mijn toen nog jonge nagels en als het niet lukte, dan had ik nog de tanden.

Ik eet geen boekenutjes meer, maar hou het bij beukennootjes.

Toch hebben beuk en boek heel wat gemeen. De ‘buchstaben’ heeft men voor Gutenberg wel gemaakt uit beukenstaafjes, maar die sleten te gemakkelijk af. De blokken beukenhout die men kerfde waren wel een succes voor beperkte oplages zoals bidprentjes. Met vellen van de bast kon men perkament maken.

Beuken zijn monumentale bomen als ze zelfstandig kunnen uitgroeien. In een bos zijn ze ijler en komt de kroon heel wat hoger, maar daar hebben ze minder last van hun zwakte.

Alleenstaande beuken moeten het zelf doen en we zien dan ook een bladkroon die in staat is om de eigen stam volledig in de schaduw te zetten. De bladeren zijn dakpansgewijs geplaatst en dat scheelt ook een slok op de borrel. Bij rijen beuken zien we het wel vaker gebeuren. Eén boom sterft af en de burens komen in de problemen door het extra zonlicht op de stam. De kans dat die ook het loodje zullen leggen is groot.

Nu hangen de goudbruine afgestorven beukenblaadjes er troosteloos bij, maar ze hangen nog tenminste. Deze zullen pas vallen als straks de jonge blaadjes als tere zijdezachte lenteboden zullen verschijnen.

Een beuk heeft een ondiep en breed wortelstelsel dat zelfs vaak aan de oppervlakte komt, meters van de stam. Niet stormbestendig dus. Eiken daarentegen hebben wortels die tot diep aan de waterlagen reiken en die zijn dan weer gevoelig voor blikseminslag.

In zijn zog heeft een beuk een hele waslijst aan dieren en organismen die er zich thuis voelen. De eekhoorn en de spechten zijn daarbij even belangrijk als de beukenbladluizen en de schimmels. In dit hele plaatje is de beuk een waardige paraplu-soort onder de bomen.

De strooisellaag blijft lang liggen omdat de bladval traag verteert en dat zorgt voor een enorm potentieel aan schuilmogelijkheden voor overwinterende insecten.

Straks kiemt het boekenutje en die doet er 200 jaar over om z'n eigen monument te worden. Respect.